

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

för Vänersborgs tingsrätt 2025

LAGMANNEN HAR ORDET

I Vänersborgs tingsrätt arbetar vi mitt i de frågor som formar Sverige. Att vi är både en allmän domstol och en mark- och miljödomstol innebär att vi hanterar mål som rör alltifrån organiserad brottslighet till frågor om miljö, energiförsörjningen och bostadsbyggande. Det som fyller nyhetsmedia och som debatteras i riksdagen är vår vardag. Det ger oss båda fördelar och utmaningar. Det är för oss som arbetar i Vänersborgs tingsrätt lätt att inse att vårt arbete är viktigt och har en direkt påverkan både för enskilda och för samhällsutvecklingen. Att vår omvärld i många avseenden blivit osäkrare och förändras snabbt får samtidigt tydliga återverkningar i vår verksamhet.

Den här verksamhetsberättelsen är axplock av vad som hände under 2025. En tydlig utmaning för oss är det omfattande och snabba lagstiftningsarbete som sker för närvarande. För att kunna möta de förändringar som sker i vår omvärld har vi tillsammans tagit steg för att förbättra hela vår verksamhet. Ett föränderligt samhälle ställer krav på att vi har en flexibel och anpassningsbar organisation. Vi måste på bästa sätt kunna utnyttja den breda kompetens som finns inom tingsrättens väggar – och vi har tagit flera steg i den riktningen under det föregående året – ett arbete som kommer att fortsätta med oförminskad styrka under 2026.

Vänersborgs tingsrätt är en stor domstol i en mindre stad. Det är också något som ger oss både fördelar och utmaningar. Tingsrättens storlek ger oss förutsättningar att på daglig basis bedriva strukturerat arbete med att förbättra både vår verksamhet och vår arbetsmiljö. Tingsrättens geografiska placering skapar samtidigt vissa utmaningar i våra möjligheter att rekrytera kvalificerad personal. Det är därför glädjande att vi under 2025 lyckats hålla bemanningen på en hög nivå, med högt kvalificerad personal.

En händelse som jag gärna särskilt vill framhålla från det gångna året är samarbetet som inleddes mellan tingsrätterna i Västsverige. Det är ett unikt samarbete som ännu är i sin linda, men jag tror att det på många sätt kommer vara en förebild för hela Sveriges domstolar framöver. Extra glädjande är att Vänersborgs tingsrätt varit starkt bidragande till att samarbetet kommit till stånd och att samarbetet nu ska kunna börja få betydelse för alla anställda i de tingsrätter som ingår i samarbetet.

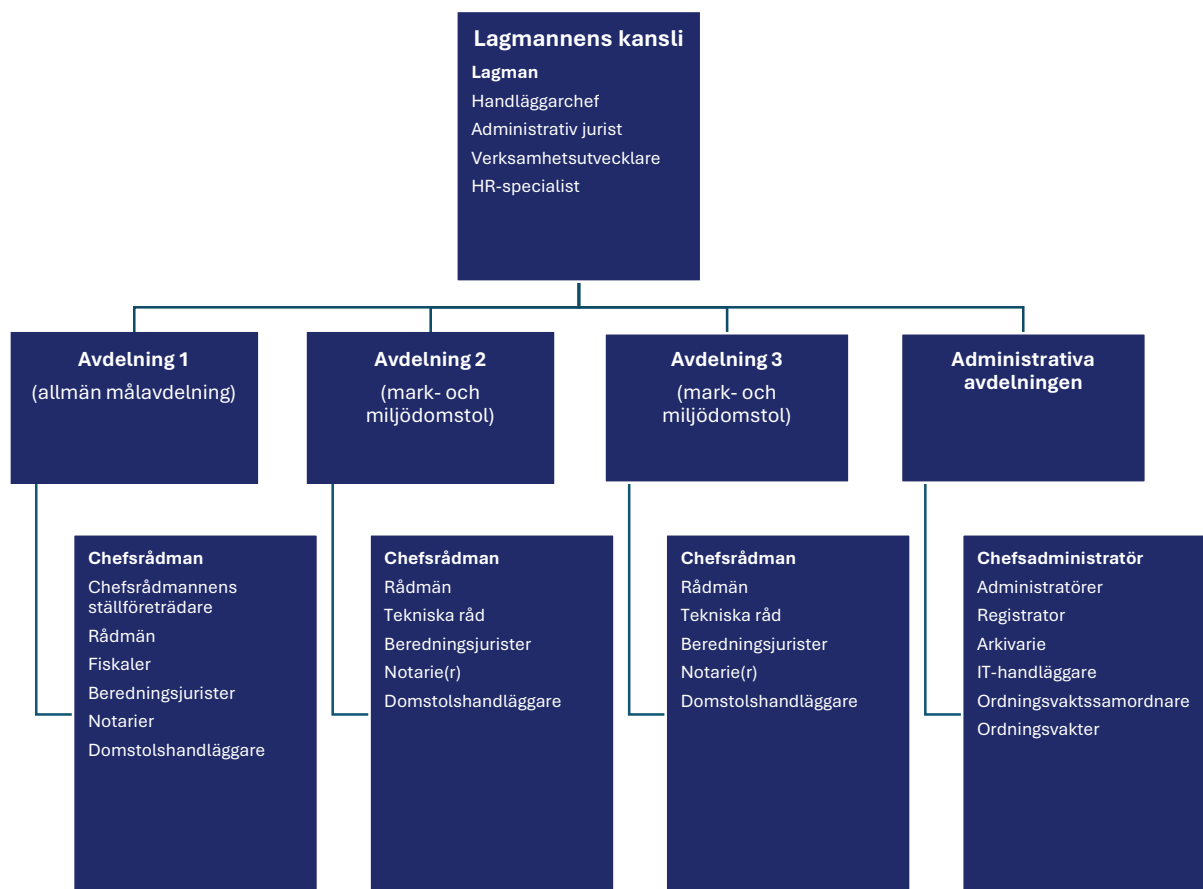
En självklar förklaring till att vi kunnat bidra på det sättet är att vi är en stor domstol med en väldigt hög samlad kompetens som verkar i samklang med utvecklingen i vår omvärld, en tingsrätt i tiden helt enkelt!

Niclas Johannisson

TINGSRÄTTENS ORGANISATION

Västerbottens tingsrätt består av tre målavdelningar, en administrativ avdelning och lagmannens kansli. Avdelning 1 – allmän målavdelning – ansvarar för brottmål, tvistemål, allmänna domstolsärenden, utskökningsärenden samt ärenden om konkurs, företagsrekonstruktion och exekvatur. Avdelning 2 och 3 utgör mark- och miljödomstol. På avdelning 2 handläggs miljömål och på avdelning 3 mål enligt plan- och bygglagstiftningen, fastighetsbildningslagen m.m. Tingsrätten hade 108 medarbetare (varav 17 visstidsanställda) per den 31 december 2025.

Organisationsskiss över Västerbottens tingsrätt per sagda datum.

ÅRET I KORTHET

Under det gångna året har tingsrätten fortsatt att arbeta för att säkerställa rättssäkerhet och effektivitet i våra processer. Vi har hanterat ett stort antal mål och ärenden, samtidigt som vi har genomfört flera viktiga utvecklingsprojekt för att förbättra vår verksamhet. Här presenterar vi några händelser från året som gått.

Januari

Kommunikationsdirektörens besök

Domstolsverkets kommunikationsdirektör Petra Thor besöker tingsrätten för att få veta mer om verksamheten.

Regionalt samarbete

De åtta tingsrätterna i västra Sverige inleder ett regionalt samarbete.

E-signaturer

Utbildning och förberedelser inför införandet av elektroniska signaturer i Vera.

Studiebesök

Tingsrätten utvecklar formerna för studiebesök och klassrumsbesök. Studiebesök erbjuds fr.o.m. årskurs 9 och klassrumsbesök årskurs 6–8. Under 2025 har tingsrätten tagit emot 183 elever.

Sernekas konkurs

Konkursbeskedet väcker oro för betydande förseningar av den nya byggnaden.

Februari

Facebook

Tingsrätten skapar konto på Facebook. Vid årsskiftet noteras 100 följare.

Säkerhetsövning

Säkerhetsövning för dömande personal och ordningsvakter.

Flyttförberedelser

Uppstartsmöte med de två arbetsgrupper som har till uppgift att förbereda för flytt till och invigning av den nya byggnaden.

Besök från notariatskansliet

Lagmannen och HR-specialisten m.fl. träffar representanter för notariatskansliet och diskuterar bl.a. återväxt av notarier och domare.

GDPR och brottmålsdomarna

Högsta domstolen bedömer att dataskyddssekretess kan föreligga vid utlämnande av ett större antal domar och andra handlingar i brottmål. Besluten får stor påverkan på det dagliga arbetet med beställningar av allmänna handlingar.

Ny järnvägsbro

Efter nästan två års väntan är en ny järnvägsbro på plats. Detta blir en stor lättnad för alla de medarbetare som pendlar.

TINGSRÄTTERNA I VÄST ETT SAMARBETE MELLAN

Lyssna på sidan

EU:s dataskyddsförordning kan få betydelse för om det råder sekretess för personuppgifter i brottmålsdomar även på det grundlagsskyddade området

Publicerad 2025-02-25 av Högsta domstolen

Mars

Besök från Domstolsverket

Verksamhetsutvecklare besöker tingsrätten för att bl.a. diskutera frågor som rör utveckling av den digitala målhanteringen.

Bemötande och konflikthantering

Under ledning av verksamhetsutvecklare från Domstolsverket hålls workshopen "Utmanande samtal med parter och allmänhet". Medarbetare från målkanslierna deltar.

Den nya byggnaden

Arbetet med den nya byggnaden återupptas i regi av Vestia. På LinkedIn får inlägget "Nu kör vi klart projektet" 379 likes, vilket är den hittills högsta noteringen.

April

Ny organisation

I månadsskiftet mars/april träder en ny organisation för mark- och miljödomstolen i kraft. Förändringen innebär en uppdelning där miljömål hanteras på avdelning 2 och PBL- och fastighetsmål på avdelning 3. Den nya organisationen firas med tårta och tal.

Kvalitetsarbetet

En översyn av tingsrättens kvalitetsarbete inleds

HLR-utbildning

Medarbetarna erbjuds utbildning i HLR som hålls helt i tingsrättens egen regi.

Aktörsträff

Medarbetare från avdelning 2 träffar representanter för Länsstyrelsen i Västra Götalands län för att diskutera frågor som rör handläggningen av ansökningsmål.

Maj

Krisövning

Krisledningsgruppen deltar i en krisledningsövning i Domstolsverkets regi. Övningen utgår delvis från realistiska scenarier med allvarliga störningar.

Sommarfest

Trivselgruppen arrangerar traditionsenlig sommarfest för tingsrättens medarbetare.

Maj (forts.)

Likabehandlingsgruppen

Likabehandlingsgruppen arrangerar en välbesökt filmvisning i lunchrummet

Struktur på G och M

Sedan december 2024 har en projektgrupp arbetat med frågan om en bättre och tydligare struktur för de gemensamma förvaringsytorna på G och M.

Ledningsgruppen fastställer gruppens förslag och arbetet med implementering påbörjas.

- Administrativa avdelningen
- Avdelning 1
- Gemensamt för hela tingsrätten
- Intranätet och externa hemsidan
- Lagmannens kansli
- MMD

Juni

Verksamhetsplan 2026–2028

Tingsrätten har sedan 2022 treåriga verksamhetsplaner. Den nuvarande planen löper ut vid årsskiftet. En projektgrupp med i huvudsak nyanställda formeras för att påbörja arbetet med att lämna förslag på en verksamhetsplan för de kommande tre år.

Miljötillståndsutredningen

I februari var tingsrätten en av många instanser som fick

Miljötillståndsutredningens betänkande En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98) på remiss. En central del i förslagen är att sådan miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet som mark- och miljödomstolen prövar som första instans ska övertas av en ny förvaltningsmyndighet. Tingsrätter yttrar sig över utredningens förslag.

September

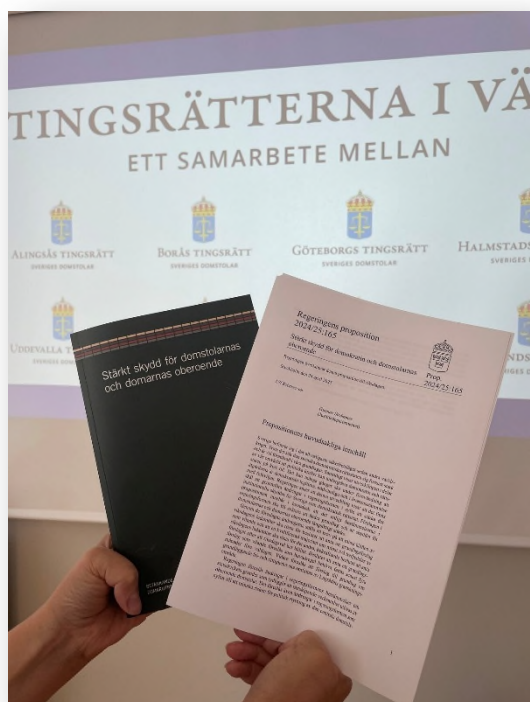
Besök från Domstolsverket

Representanter från Domstolsverket får ta del av synpunkter och förslag på hur det personaladministrativa systemet HRM kan utvecklas.

Kick-off

Hela tingsrätten samlas för en årlig kick-off på VANN spa vid Färlevfjorden. De två dagarna ägnas åt bl.a. en föreläsning om att möta människor med rättshaveristiskt beteende samt verksamhetsplanering.

September (forts.)

Domstolsstyrelsen

Ledningen av Sveriges domstolar står inför en stor förändring. Regeringen beslutade i april 2025 om propositionen Stärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende. Förslagen syftar till att stärka domstolarnas oberoende. Som ett led i förändringen kommer Domstolsverket byta namn till Domstolsstyrelsen. I september får tingsrättens medarbetare mer information om den kommande reformen.

Notariebetyg

Generaldirektören fattar den 1 september beslut om att avskaffa notariebetygen, som under lång tid varit en del av notarietjänstgöringen.

Dalbobron

Dalbobron som binder samman centrala Vänersborg med Blåsut får stängas akut efter att brister i brostöden upptäckts (i skrivandets stund har bron öppnats för personbilstrafik).

Oktober

Aktörsträff

Lagmannen m.fl. träffar åklagare och advokater. En vidtalningsgrupp bildas.

JiF-dagen

På Karlstad universitet möter HR-specialisten och två notaries studenter och svarar på frågor om notarietjänstgöring och karriärmöjligheter.

”Öppna aldrig en låst dörr”

Johan Persson från Helsingborgs tingsrätt håller en föreläsning om infiltration och pågående dödligt våld (PDV). Under föreläsningen påminns åhörarna gång på gång att ”öppna aldrig en låst dörr”.

Korvkiosklunch

Trivselgruppen anordnar en mycket uppskattad korvkiosklunch.

November

Aktörsträff överförmyndarnämnderna

Tingsrättens allmänna målavdelning bjöd in handläggare vid överförmyndarnämnderna inom domsagan för ett samverkansmöte. På mötet diskuterades och informerades om gemensamma handlägningsfrågor.

Aktörsträff Frivården

Frivårdsinspektörer från Frivården i Vänersborg besöker tingsrätten. Besökarna guidas i lokalerna, närvarar som åhörare vid brottmålsförhandling och informeras om tingsrättens verksamhet.

VP-dag

I slutet av november anordnas den årliga VP-dagen på Nuntorps gård. Under förmiddagen fick tingsrättens medarbetare en introduktion till vad generativ AI är, hur det fungerar och hur det kan bli ett konkret stöd i det dagliga arbetet. Eftermiddagen ägnades åt både en tillbakablick och lagmannens spådomar för 2026.

December

Besök i den nya byggnaden

I början av december fick alla medarbetare en efterlängtat möjlighet att besöka byggarbetsplatsen där vår nya domstolsbyggnad håller att ta form. Iklädda hjälm och varselväst guidas vi våningsplan för våningsplan.

Tingsrätterna i Väst

I januari gick startskottet för det regionala samarbetet mellan tingsrätterna i väst. I oktober tillträdde den administrativa assessorn, Matilda Augustsson, som har till uppgift att hålla i trådarna för samverkan. Matilda besöker tingsrätten i december och får information om de två verksamhetsgrenarna och verksamheten i övrigt.

Julfrukost

En mulen fredagsmorgon bjuds medarbetarna på traditionsenlig och vällsmakande julfrukost.

INTRESSANTA AVGÖRANDEN

Tingsrättens allmänna avdelning handlägger brottmål, tvistemål, allmänna domstolsärenden och utsokningsärenden m.m. Mark- och miljödomstolen handlägger ansökningsmål enligt miljöbalken och andra mål som mark- och miljödomstol ska pröva som första instans, exempelvis mål om ersättning för vissa miljöskador, tomträttsavgäld, klander av beslut i samfällighetsförening m.m. Mark- och miljödomstolen handlägger även beslut som överklagats dit, s.k. ö-mål. Det är i huvudsak fråga om beslut enligt plan- och bygglagen (2010:900), miljöbalken, fastighetsbildningslagen (1970:988) med anknytande lagar såsom ledningsrättslagen (1973:1144).

Under året har tingsrätten avgjort ett mycket stort antal mål och ärenden. De korta referaten nedan är ett axplock och återspeglar förhoppningsvis den bredd av frågor som Vänersborgs tingsrätt har att pröva.

Järnvägsentreprenaden

(dom den 11 februari 2025 i mål nr T 1171-22)

Tvisten rörde ett större entreprenadprojekt mellan det statliga bolaget Infranord AB och Trafikverket avseende arbeten på Norge/Vänerbanan.

Infranord AB krävde ersättning för bl.a. extra transporter och etableringar, forceringskostnader (merkostnader som uppstår när entreprenören måste öka takten i produktionen) samt flera ÄTA-arbeten. Trafikverket bestred kraven och framställde egna motkrav rörande bl.a. fel i entreprenaden.

Tingsrätten lämnade nästan alla Infranord AB:s krav utan bifall med hänvisning till bl.a. bristande bevisning och för sent framställda krav. Däremot bifölls en relativt stor del av Trafikverkets genkärsmål avseende bl.a. återbetalning av en erlagd förskottsbetalning, vite samt omfattande ersättning för felavhjälpande och värdeminskningssavdrag.

Tvisten avgjordes efter en 13 dagar lång huvudförhandling. Infranord AB förpliktigades att utge cirka 14,5 miljoner kr till Trafikverket. Infranord AB ålades även att betala Trafikverkets rättegångskostnader med 9,1 miljoner kr. Trafikverket å sin sida förpliktigades att till Infranord AB utge cirka 130 tusen kr.

AirTagen

(dom den 30 april 2025 i mål nr B 1059-25)

Den tilltalade åtalades för ofredande enligt 4 kap. 7 § brottsbalken för att ha fäst en AirTag på målsägandens bil och genom denna spårat hennes rörelser.

Ett straffbart ofredande förutsätter att agerandet har utgjort ett angrepp på den privata sfär som varje människa kan sägas ha rätt att hålla fredad. För ett angrepp av det slag som det var fråga om i målet krävs för straffansvar att gärningsmannens uppsåt täcker att den utsatte uppfattar angreppet. Den fråga tingsrätten hade

att pröva var därför om den tilltalade haft uppsåt till att målsäganden uppfattat att en AirTag fästs på hennes bil.

Tingsrätten konstaterade att den tilltalade erkänt gärningen och att spårningen var kränkande, men att AirTagen var gömd och inte placerad på ett sätt som tydde på att han avsett att målsäganden skulle upptäcka övervakningen. Utredningen gav alltså inte tillräckligt stöd för att den tilltalade haft uppsåt till att målsäganden skulle uppfatta angreppet. Den tilltalade friades därför från åtalet för ofredande.

Startbeskedet

(dom den 1 oktober 2025 i mål nr P 81-25)

Ägaren till ett fritidshus på ofri grund hade beviljats startbesked för rivning av byggnaden i fråga. Ett sådant beslut får enligt 13 kap. 15 § plan- och bygglagen (2010:900) överklagas endast av den som begärt startbeskedet.

Startbeskedet överklagades av markägaren – ett dödsbo – först till länsstyrelsen, som avvisade överklagandet, och sedan till mark- och miljödomstolen.

Den fråga som domstolen hade att ta ställning till var om dödsboet, oberoende av begränsningen i 13 kap. 15 § PBL, ändå hade en europarättsligt grundad klagorätt i egenskap av fastighetsägare.

Mark- och miljödomstolen konstaterade att rivning av en byggnad kan leda till markskador och även påverka markvärdet. Ett startbesked som ger byggnadens ägare rätt att riva byggnaden är därmed, enligt domstolen, ett beslut som berör markägarens civila rättigheter i den mening som avses i Europakonventionen. Dödsboet tillerkändes därför klagorätt trots begränsningen i PBL. Länsstyrelsens avvisningsbeslut upphävdes och målet återförvisades dit för fortsatt handläggning.

Tångodlingen

(dom den 11 september 2025 i mål nr M 1011-24)

Ansökan gällde tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken för att anlägga och bedriva en småskalig tångodling på cirka åtta hektar i Askims fjord. Länsstyrelsen, Sjöfartsverket, Transportstyrelsen och Göteborgs kommun yttrade sig i målet.

Mark- och miljödomstolen bedömde att miljökonsekvensbeskrivningen var tillräcklig och att den fysiska påverkan inte äventyrade miljökvalitetsnormerna för musselvattnet. Domstolen fann vidare att lokaliseringen var förenlig med översiktsplanen och inte påtagligt skadade riksintressen. I strandskyddsfrågan konstaterades att odlingen utgör vattenbruk som numera omfattas av undantag och att placeringen delvis inom strandskydd var nödvändig och miljömässigt motiverad. Verksamheten ansågs tillåtlig med föreskrivna villkor, och tillstånd beviljades med tio års giltighet samt krav på ekonomisk säkerhet och återställning.

HR-ÅRET 2025

Under året har det skett en hel del förändringar på medarbetarfronten, nämligen:

HR-fakta från 2025

Sex rekryteringsprocesser med totalt 568 ansökningar (ja, vi läser alla) och 34 intervjuer.

21 nya medarbetare.

18 personer som slutade varav 7 notarier och 3 fiskaler där vi fått vara en del av deras utbildningsresa.

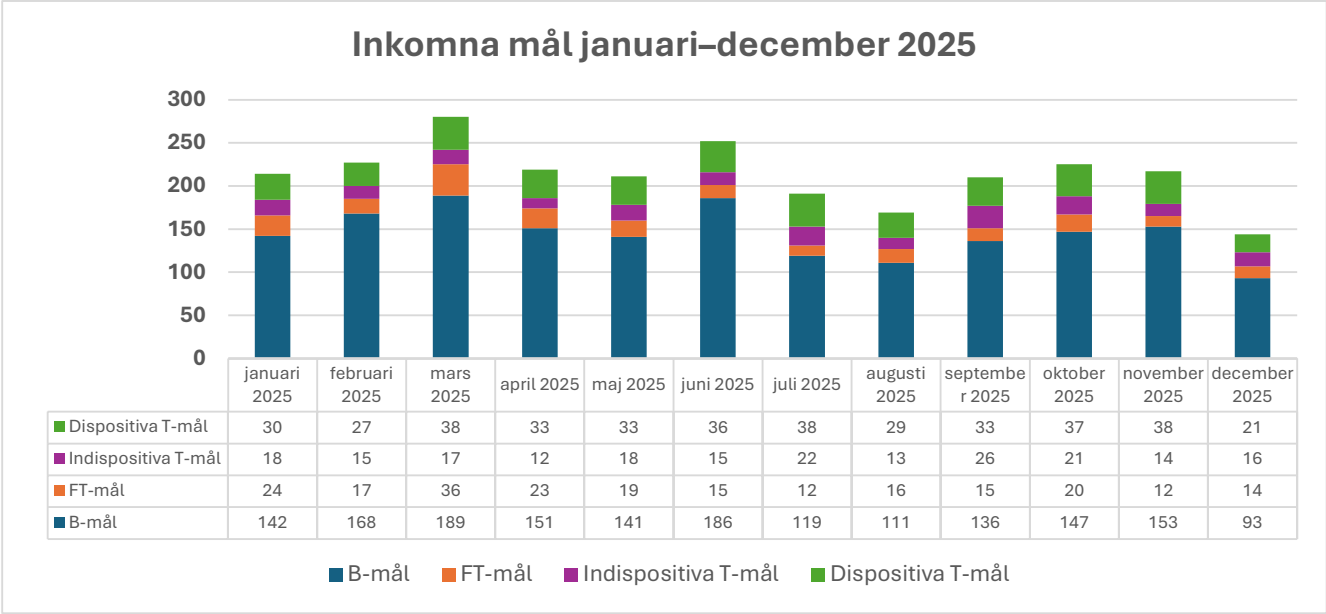
2 paralegal och 1 juristpraktikant.

33 erbjudna avlastningssamtal och 17 samtal som hölls.

STATISTIK

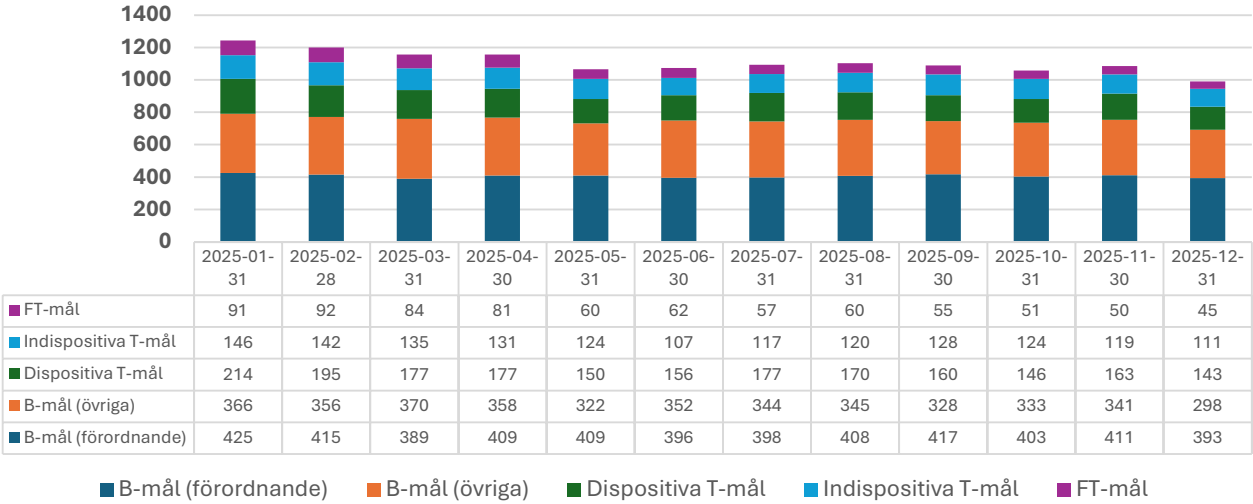
Avdelning 1

	Avgjorda mål 2025	Verksamhetsmål
Brottmål	1 850	1 800
Familjemål	260	300
Dispositiva tvistemål	513	420
FT-mål	274	250

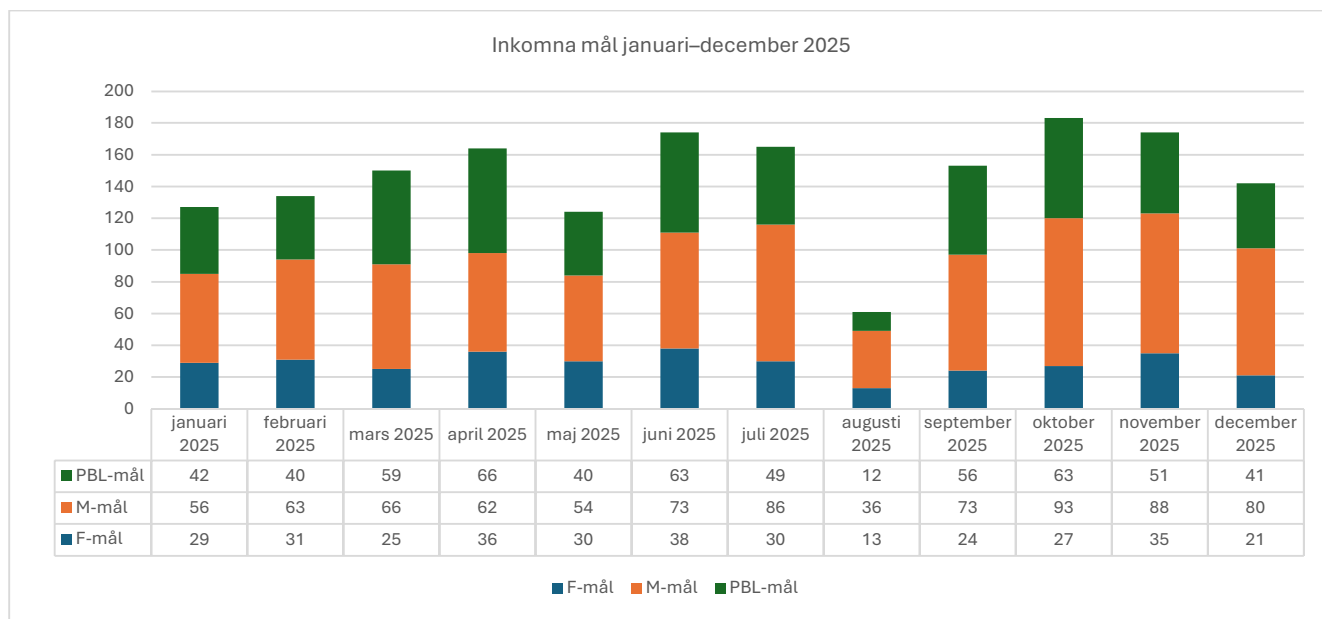
	Omloppstider för avgjorda mål 2025	Verksamhetsmål 2025	Regeringens mål 2025
Brottmål exkl. förtursmål	2,5	3,5	5
Tvistemål exkl. familjemål men inkl. FT-mål	6,1	6,0	-
Familjemål exkl. gemensam ansökan om äktenskapsskillnad	9,5	9,0	-
Tvistemål totalt exkl. gemensam ansökan om äktenskapsskillnad	7,1	7,0	7

Balansutveckling januari–december 2025

	Åldersstruktur	Verksamhetsmål
Brottmål äldre än 12 månader	20,2 %	20,0 %
Brottmål äldre än 24 månader	4,7 %	5,0 %
Tvistemål äldre än 12 månader	6,9 %	11,0 %
Tvistemål äldre än 24 månader	1,5 %	2,0 %

Avdelning 2 och 3 (mark- och miljödomstolen)

	Avgjorda mål 2025	Omloppstid	Verksamhetsmål
Miljömål första instans	110	25,0	15
Utdömande av vite (miljö)	75	5,5	6
Miljömål överklagade	521	4,3	6
Mål enligt lagen om allmänna vattentjänster	52	8,6	9
Fastighetsmål första instans	71	12,2	12
Fastighetsmål överklagade	266	6,4	6
PBL-mål överklagade (exkl. detaljplaner)	450	7,0	6
Mål gällande detaljplaner	61	10,1	6
Utdömande av vite (PBL)	37	6,3	6

Balansutveckling januari–december 2025

